

CAP. XIV. Inflația și șomajul

I. INDICAȚI RĂSPUNSUL CORECT:

- 1. Inflația este un dezechilibru:**
 - a) local datorat scăderii ofertei pentru o perioadă scurtă;
 - b) local determinat de grindina care a diminuat producția de struguri (de masă);
 - c) regional datorită lipsei de corelații în activitățile județelor implicate;
 - d) general, în economia unei țări;
 - e) specific numai unor unități economice.
- 2. Diagnosticarea stării de inflație în economia unei țări se bazează pe:**
 - a) nemulțumirea consumatorilor față de nivelul prețurilor pe care ei îl consideră prea ridicat;
 - b) nemulțumirea populației determinată de veniturile scăzute pe care le are și datorită prețurilor existente nu-și poate asigura cele necesare;
 - c) creșterea generalizată, relevantă a prețurilor și scăderea sensibilă a puterii de cumpărare a banilor;
 - d) creșterea ofertei de bunuri;
 - e) creșterea producției de bunuri și a masei monetare.
- 3. Creșterea pe timp îndelungat, mai rapidă, a volumului puterii de cumpărare a masei monetare față de volumul bunurilor materiale și serviciilor generează inflație pentru că:**
 - a) nu permite și creșterea ofertei de muncă;
 - b) asigură creșterea masei monetare concomitent cu scăderea ofertei de bunuri;
 - c) fenomenul este determinat de importuri;
 - d) mărește diferența de mărime dintre masa monetară și oferta existentă chiar și când acestea cresc;
 - e) asigură creșterea veniturilor bănești ale agenților economici.
- 4. Inflația poate avea loc în situația când atât masa monetară, cât și oferta scad dacă:**
 - a) diferența de mărime dintre cele două se menține;
 - b) diferența de mărime dintre cele două crește evident;
 - c) diferența dintre cele două se diminuează;
 - d) masa monetară scade, iar oferta o urmează la un interval de timp foarte scurt și la aceleași dimensiuni;
 - e) nu scad sub o anumită limită.
- 5. Inflația poate fi efectul unor împrejurări variate din care nu fac parte:**
 - a) prețurile fixe cu caracter retroactiv;

- d) se reduce volumul de bunuri economice destinate vânzării;
- e) se reduce puterea de cumpărare a unității monetare;
- f) nu se recomandă nici una din aceste măsuri.

10. Care dintre următoarele fenomene (proces) economice considerați că nu pot caracteriza inflația sau creșterea ei?

- a) creșterea volumului cererii în raport cu oferta;
- b) creșterea generalizată a prețurilor în decursul unei perioade;
- c) creșterea foarte mare a prețului unui bun economic;
- d) scăderea puterii de cumpărare (valorii) a banilor;
- e) nici unul din fenomenele enumerate.

11. Poate caracteriza inflația:

- a) creșterea foarte rapidă a volumului produselor noi, care au prețuri mai mari decât cele vechi;
- b) creșterea decalajului dintre veniturile menajelor;
- c) creșterea masei monetare și a nivelului prețurilor;
- d) creșterea prețurilor ca urmare a importului de bunuri economice tot mai scumpe și care se vând în cantități nejustificat de mari;
- e) creșterea mai rapidă a producției de bunuri economice în raport cu veniturile agenților economici.

12. Indexarea salariilor, ca măsură specifică în condiții de inflație, are caracter:

- a) antiinflaționist;
- b) protecție socială;
- c) discriminatoriu;
- d) stimulare la inactivitate;
- e) frână de creștere a prețurilor.

13. Prin natura sa, indexarea salariilor și pensiilor:

- a) este incitativă pentru a face economii;
- b) stimulează risipa economiilor făcute în trecut;
- c) accentuează diferențierea socială;
- d) întreține inflația sau o accentuează;
- e) contribuie la diminuarea inflației.

14. Șomajul este:

- a) o stare normală pentru orice economie;
- b) o stare negativă a economiei care nu poate asigura locuri de muncă pentru întreaga populație activă disponibilă;
- c) un fenomen care se întâlnește din ce în ce mai rar;
- d) un fenomen întâlnit numai în țările cu populație numeroasă;
- e) un fenomen economic și social complex, determinat de cauze naturale;

15. Șomeri sunt:

- a) toate persoanele active efectiv, disponibile și care caută un loc de muncă;
- b) toate persoanele active disponibile, care ar putea fi angajate când creșterea economică se diminuează;
- c) toți cei care caută un loc de muncă;

- d) elevii și studenții în căutarea unui loc de muncă pe parcursul anului de învățământ și în vacanță;
- e) pensionarii.
- 16. Elevii și studenții în vârstă de muncă și apti de muncă aflați în căutarea unui loc de muncă în vacanță sau în timpul anului de învățământ nu sunt șomeri pentru că:**
- a) primesc bani de la părinții lor;
- b) beneficiază de burse în școli și facultăți;
- c) au din ce trăi;
- d) nu sunt persoane active efectiv disponibile, ci ocupate;
- e) nu dispun de timpul necesar pentru a și lucra.
- 17. Șomajul apare atunci când cererea (C) și oferta (O) pe piața muncii se află în relația:**
- a). $C > 0$; b) $C = 0$; c) $C < 0$; d) $C \leq 0$; e) $C - O = 0$.
- 18. Întrucât cererea de muncă decurge din cererea de bunuri și servicii din economie, iar oferta de muncă din dinamica populației, șomajul reprezintă:**
- a) un excedent de ofertă în raport cu cererea de muncă de natură derivată complexă;
- b) un excedent de ofertă de muncă determinat de cauze naturale – creșterea populației;
- c) un fenomen de natură economică în exclusivitate;
- d) rezultatul unor întâmplări nefericite fără nici o legătură între ele;
- e) rezultatul faptului că unele persoane ocupă pe diferite perioade două locuri de muncă.
- 19. O persoană este considerată șomeră dacă:**
- a) nu lucrează, dar are cele necesare pentru o viață normală;
- b) întrerupe lucrul solicitând concediu fără plată;
- c) participă la acțiuni revendicative greviste de lungă durată;
- d) nu are loc de muncă, își caută loc de muncă, este efectiv disponibilă, este aptă de muncă potrivit reglementărilor oficiale;
- e) nu are loc de muncă, dar vrea să se angajeze doar în condițiile unui salariu foarte bun.
- 20. Cauza majoră a șomajului contemporan este:**
- a) existența ajutorului de șomaj;
- b) faptul că veniturile familiilor acestora sunt insuficiente și unii membri care n-au lucrat în trecut își caută acum loc de muncă;
- c) migrația internațională a forței de muncă;
- d) nivelul ridicat al salariilor;
- e) excedentul de ofertă de muncă în raport cu cererea.
- 21. Cea mai eficientă măsură pentru diminuarea șomajului, până acum, s-a dovedit a fi:**
- a) pregătirea salariaților;
- b) creșterea duratei serviciului militar;
- c) creșterea investițiilor;
- d) emigrația forței de muncă;
- e) creșterea populației.

22. Șomajul nu este o mărime omogenă pentru că:

- a) nu se menține permanent la un anumit nivel;
- b) este un fenomen complex ce rezultă într-o mărime pe toți cei care la un anumit moment se află în situația de șomer;
- c) cei aflați în această situație sunt foarte diferiți ca pregătire, vârstă, rasă, moment când au intrat în șomaj, și-au pierdut locul de muncă în împrejurări foarte diferite, au perspective de reinserție în muncă diferite etc.;
- d) are permanent tendința să crească;
- e) este un fenomen oscilant ca mărime.

23. Indemnizația sau ajutorul de șomaj este deosebit de importantă pentru că:

- a) cel ce o primește are dreptul la reîncadrarea în muncă;
- b) asigură un minimum de existență, incitându-l pe șomer să-și caute permanent un loc de muncă;
- c) cel ce o primește își asigură existența până la încadrarea în muncă;
- d) poate fi primită până în momentul pensionării;
- e) diversifică sursele de venit ale șomerilor.

II. CARE DINTRE URMĂTOARELE AFIRMAȚII ESTE ADEVĂRATĂ ȘI CARE ESTE FALSĂ?

1. Inflația afectează întotdeauna și pe toți agenții economici în mod negativ.
2. De obicei măsurile antiinflaționiste au caracter complex și nu segmentat.
3. Cei mai afectați de inflație sunt agenții economici cu venituri foarte mari.
4. Dacă cererea agregată este elastică, ritmul inflației se diminuează.
5. Excedentul de masă monetară aflată în posesia agenților economici reprezintă, de fapt, un volum mai mare al puterii de cumpărare, o cerere de bunuri și servicii nesatisfăcute.
6. Inflația este considerată un fenomen cu cauze multiple pentru că excedentul de masă monetară în raport cu volumul ofertei de bunuri și servicii se formează în împrejurări de natură foarte diferite.
7. După 1990, indicii prețurilor de consum în România a avut permanent tendința de creștere.
8. Creșterea salariilor cu mai mult decât crește productivitatea muncii este generatoare de inflație.
9. Pentru instalarea inflației într-o țară elasticitatea ofertei (agregate) este decisivă.
10. În condiții de inflație excedentul de masă monetară este în raport cu oferta de bunuri și nu cu trebuințele agenților economici.
11. Indemnizația sau ajutorul de șomaj se acordă pentru ca șomerii să-și achite cursurile de recalificare.
12. Repatrierea emigranților din țările dezvoltate asigură lichidarea șomajului în țările respective.
13. Indemnizația sau ajutorul de șomaj remunerează pe șomeri pentru munca prestată anterior, dar care a fost plătită mai prost.

14. Șomajul este o mărime neomogenă.
15. Șomajul voluntar îi afectează pe cei care nu vor să muncească.
16. Șomajul involuntar este generat de efecte colaterale negative ale acțiunilor promovate de salariați pentru a li se mări veniturile din muncă.
17. Șomajul structural poate fi permanent la scara economiei unei țări și temporar la nivelul unei persoane sau unor grupuri de persoane.
18. Cei ce depun una sau mai multe cereri pentru a ocupa un loc de muncă nu sunt în mod obligatoriu șomeri.
19. Un elev sau o studentă în vârstă și apti de muncă ce caută un loc de muncă în timpul anului de învățământ sau în vacanță nu sunt considerați șomeri pentru că sunt persoane ocupate.
20. Actorul care între două filmări nu lucrează nu este întotdeauna șomer pentru că el este deja angajat și poate munci efectiv pregătindu-și rolul și nu numai filmând.

III. APLICAȚII REZOLVATE

1. Să considerăm că indicele prețurilor se determină pe baza unui „coș” alcătuit din 5 bunuri de consum care dețin în totalul consumului, în ordine, ponderile: 25%, 20%, 15%, 10%, 30%. În intervalul $T_n - T_{n+1}$ prețurile unitare ale acestor bunuri au evoluat conform datelor de mai jos::

Bunul	Preț unitar în T_n	Preț unitar în T_{n+1}	Ponderea în consumul total
A	5	8	0,25
B	7	10	0,20
C	20	30	0,15
D	40	42	0,10
E	60	60	0,30

Să se determine rata inflației în intervalul $T_n - T_{n+1}$

2. La un moment dat, aprecierea ratei inflației și indexarea salariilor și pensiilor se fac pe baza evoluției prețurilor a 5 bunuri de consum reprezentative, fiecare considerat că deține 20% în totalul cheltuielilor de consum: bunul X – alimentar, bunul Y – nealimentar, de folosință curentă; bunul Z – nealimentar, de folosință îndelungată; bunul U – de confort familial: locuință, respectiv chiria plătită pentru folosirea acesteia; bunul V – serviciu. În cursul trimestrului al treilea, prețurile unitare au evoluat după cum urmează:

Bunul	Prețul unitar	
	la începutul trimestrului	la sfârșitul trimestrului
X	100	150
Y	400	440
Z	50.000	54.000
U	2000	2600
V	200	400

În baza contractelor colective de muncă încheiate între federațiile sindicale, patronat și guvern, indexarea salariilor se realizează trimestrial în proporție de 75% din rata inflației.

Cu cât se vor majora în medie salariile și pensiile la începutul trimestrului al patrulea?

3. La o populație totală de 52.500.000 de locuitori existenți într-o țară, rata celor inapți de muncă, din diferite motive (vârstă, sănătate etc.), este de 42%, numărul șomerilor 1.500.000 de persoane, iar 25.000.000 de persoane sunt angajate.

Să se determine numărul locuitorilor inapți, numărul persoanelor apte de muncă (populația activă disponibilă), gradul de ocupare a forței de muncă și rata șomajului.

IV. TEXT DE COMENTAT

1) „... dacă am avea răbdarea de a intervieva un număr mare de oameni... pe bună dreptate ei observă faptul că, în condiții de inflație, prețurile cresc, mărfurile devin mai scumpe, banii se depreciază, puterea de cumpărare scade, comparativ cu perioadele precedente devin mai săraci, în fine, are loc o puternică redistribuire a veniturilor, deși la prima vedere nu-și dau prea bine seama în favoarea cui se realizează aceasta”.

(Gh. Postelnicu, *Resorturile inflației contemporane*,
Presa Universitară Clujeană, 1999, p. 9)

În comentariul dumneavoastră, în mod obligatoriu trebuie să:

- identificați formele sub care se prezintă caracteristicile stării de inflație;
- precizați dacă inflația afectează pe toți agenții economici sau nu, dacă toți sunt afectați în același sens și în aceeași măsură;
- identificați în ce constă redistribuirea veniturilor, cum se realizează aceasta prin intermediul inflației, cine sunt cei avantajați și cei dezavantajați.

V. COMPLETAȚI SPAȚIILE LIBERE CU TERMENI ADECVAȚI:

- 1) Definiția șomajului potrivit Biroului Internațional al Muncii (BIT) desemnează persoanele care, sunt imediat disponibile să lucreze și care de lucru în mod efectiv.
- 2) Rata inflației poate fi calculată ca raport între valoarea bunurilor finale la prețurile și valoarea acelorași bunuri la
- 3) În condiții de inflație, numeroși agenți economici pot obține substanțiale, în timp ce alții au și ele tot substanțiale.

RĂSPUNSURI

- I. 1. d; 2. c; 3. d; 4. b; 5. a+b; 6. d; 7. a+c; 8. a+c+d; 9. f; 10. c; 11. d; 12. b; 13. d; 14. b; 15. a; 16. d; 17. c; 18. a; 19. d; 20. e; 21. c; 22. c; 23. b.

II. 1. F; 2. A; 3. F; 4. A; 5. A; 6. A; 7. A; 8. A; 9. A; 10. A; 11. F; 12. F; 13. F; 14. A; 15. F; 16. F; 17. A; 18. A; 19. A; 20. A.

III.

1. Rezolvare:

Rata inflației se apreciază pe baza indicelui prețurilor ($I_{ptn+1/tn}$)

$$I_{ptn+1/tn} = 8/5 \times 0,25 + 10/7 \times 0,2 + 30/20 \times 0,15 + 42/40 \times 0,10 + 60/60 \times 0,3$$

$$I_{ptn+1/tn} = 1,315 \text{ sau } 131,5\%$$

$$\text{Rata inflației} = 131,5 - 100 = 31,5\%; \text{ Răspuns: } 31,5\%.$$

2. Rezolvare:

$$\text{Indicele prețurilor} = 150/100 \times 0,2 + 440/400 \times 0,2 + 54.000/50.000 \times 0,2 + 2600/2000 \times 0,2 + 400/200 \times 0,2 = 1,540 \text{ sau } 154\%$$

$$\text{Rata inflației} = 154 - 100 = 54\%$$

$$\text{Indicele de creștere a salariilor și pensiilor} = 54\% \times 0,75 = 40,5\%; \text{ Răspuns: } 40,5\%.$$

3. Rezolvare:

$$\text{Rata inapților} = \text{Populația inaptă} / \text{Populația totală} \times 100 = 42\%$$

$$\text{Populația inaptă} = \text{Rata inapților} \times \text{Populația totală} : 100 = 42 \times 52.500.000 / 100 = 22.050.000$$

$$\text{Populația activă disponibilă} = \text{Populația totală} - \text{Populația inaptă} = 52.500.000 - 22.050.000 = 30.450.000$$

$$\text{Gradul de ocupare} = \text{Populația ocupată} / \text{Populația activă disponibilă} \times 100 = 25.000.000 / 30.450.000 \times 100 = 47\%$$

$$\text{Rata șomajului} = 1.500.000 \text{ (nr. șomeri)} / 25.000.000 \text{ (populația ocupată)} \times 100 = 6\%$$

V.

1. nu au loc de muncă

caută

2. actuale (T_1)

prețurile dintr-un moment trecut (T_0)

3. avantaje

dezavantaje